

RÅD & TIPS FÖR ÄLDRE

i syfte att öka trygghet
och minska utsatthet för brott

UTOMHUS

HUR MAN HANTERAR PLÅNBOKEN

- Ha inte med dig mer pengar än nödvändigt.
- Vifta inte med pengarna.
- Se till att ha innerficka för plånboken – kan sys på om det inte finns.
- Bär handväskan med locket inåt – och stängd.
- Lägg aldrig en väska med plånbok i en kundvagn eller rullator.
- Se till att stänga väskan ordentligt, dra igen dragkedjor och så vidare.
- Lär dig att betala räkningar med giro.
- Använd bankomatkort för uttag av pengar – se till att inte visa koden och var diskret med pengarna.
- Dela på pengarna, förvara mindre summor på fler ställen.
- Förvara inte koden tillsammans med kortet – det är en värdehandling.

Ju färre tillfällen du tar upp plånboken, desto bättre. Se till att du exempelvis har inköpslistan i fickan och inte i plånboken. Se till att du inte har viktiga koder och telefonnummer för att spärra bankkort och liknande i handväskan eller i plånboken.

Ha glasögonen i fickan så du inte behöver öppna väskan för att ta fram dem.

EXTRA UPPMÄRKSAMHET

- Vid bankomaten eller när du är på banken.
- Risksituationer uppstår när det är mycket folk, exempelvis av och på bussen och i butiker.
- Vid fruktdisken, charkdisken eller vid mjölken – där du kanske böjer dig fram och vänder dig bort från väskan – är platser där man lätt tappar uppmärksamheten.
- Var också observant i kassakö eller andra ställen där det uppstår trängsel.
- Var noga med att du får tillbaks korrekt växel. Se till att du inte får tillbaka växel på en hundralapp fast du lämnat en femhundredalapp.

Plånbokstjuvar försöker stjäla genom att distrahera dig. De är ofta i grupp. Den vanligaste metoden för en ficktjuv är att se till att avleda uppmärksamheten.

Var uppmärksam på din omgivning. Det kan dessutom vara intressant! Att möta blickar kan leda till nya samtal och kontakter.

Tänk på att blickar kan säga mycket. En fast blick som inte viker undan signalerar styrka och pondus och du ger ett säkert intryck.

Om något skulle hända är det av stor betydelse om du kan beskriva personerna. Det underlättar polisens arbete betydligt.

LÅT DIG INTE DISTRAHERAS.

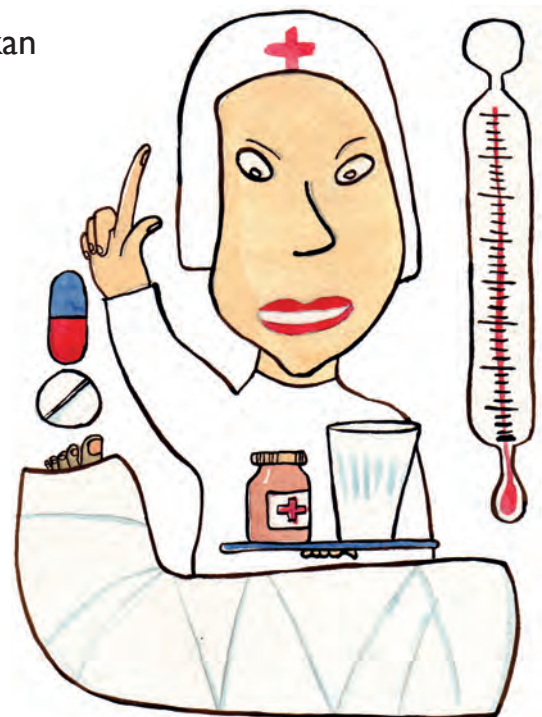
PLÅNBOKEN BORTA?

När du upptäckt att plånboken är borta: Kontakta genast någon som hjälper dig att spärra korten och ring polisen. Skulle tjuven vara kvar – då är det förstås polisen som gäller omgående. Försök direkt att samla tankarna och gå igenom vad som hänt, vad du kan ha sett. Det är ett sätt att skärpa minnet för att sedan kunna återge till polisen vad som kan ha hänt.

VÄSKRYCKNING

Med väskryckning menas att någon tar din väska i farten – antingen kommer personen springande eller på cykel eller moped. Oftast är det på lite öde platser och ganska ofta är det två gärningsmän. I juridisk mening är väskryckning ett slags rån där våld används.

- Streta inte emot! Pengar ersätter inte bruten lårbenshals eller krossade revben.
- Förvara dörrnycklarna på annan plats än i väskan – och ha pengarna i innerfickan!
- Väska med axelband som man hänger ”på tvärsen” är att rekommendera.
- Om du går på en trottoar – ha inte väskan vänd mot cykelbanan.
- Förvara inte plånbok eller väska i kundvagnen eller rullatorn.

INOMHUS

Lämna aldrig ut kontonummer eller kod om någon exempelvis påstår sig ringa från en bank eller liknande. Bankerna har inte sådana rutiner vid kundkontakten.

Om någon ringer och påstår sig vara en släkting som du inte känner igen, låna inte ut några pengar.

Tjuven eller tjuvarna använder sig av diverse förevändningar för att komma in i bostaden. Man försöker att på något sätt distrahera den äldre för att ytterligare en person skall kunna smyga in och stjäla. Exempelvis:

- Ber att få ett glas vatten.
- Vill komma in i köket och skriva ett meddelande till en granne.
- Vill förevisa dukar eller mattor.
- Påstår att man har ärende från hemtjänst eller skall utföra någon kontroll eller reparation.
- Var lite vaksam om någon vill följa med in i
- Lägg varken handväska eller plånbok i hallen!
- Skaffa tittöga och säkerhetskedja genom
- För din egen trygghets skull – använd säkerhetskedjan.
- Tänk på att inte använda säkerhetskedjan om du har trygghetslarm eller lämnat ut tillsynsnyckel till hemtjänsten.
- Förvissa dig om vem du släpper in.
- Handla aldrig vid dörren – då visar du att du har pengar hemma.

GE DIG TILL KÄNNA, VISA ATT DU ÄR HEMMA.

- När det ringer på dörren ge dig till känna för att besökaren skall veta att det finns någon hemma.
- Fråga vem det är, begär legitimation om de säger att de är hantverkare eller liknande.
- Du skall i förväg ha fått information om tid för besök av hantverkare.
- Begär också legitimation från hemtjänsten.
- Släpp inte in okända personer!
- Förvara inte stora summor pengar hemma.
- Förvara smycken och pengar på lite udda och ovanliga ställen så de blir svåra att hitta.
- Berätta för en granne när du åker bort.
- Om du är bortrest en tid – be någon du känner plocka undan posten.
- Nummerpresentatör är bättre än telefonsvarare som kan signalera att ingen är hemma.

GÖM SMYCKEN OCH PENGAR
PÅ UDDA STÄLLEN.

BESTULEN I HEMMET?

Ring polisen omedelbart! Beskriv personerna och detaljer så tydligt du kan, hur många de var, hur de såg ut och vart de tog vägen. Om de försvann i en bil – hur såg den ut?

SÄKERHETSKOLLEN

Säkerhetskollen är en checklista för att göra din vardag säkrare och minska utsatthet för brott. Du kan fylla i checklistan själv eller tillsammans med någon som du har förtroende för.

INNOMHUS

- Jag gör mig till känna att jag är hemma men släpper inte in okända personer i mitt hem.
- Hantverkare får ringa och avtala tid för besök.
- Jag ber om legitimation av hemtjänsten om det är någon som jag inte känner igen.
- Jag lägger inte plånboken eller handväskan i hallen.
- Jag förvarar inte stora summor pengar hemma.
- Jag förvarar inte bankkort och koden till korten på samma ställe.
- Jag förvarar smycken och andra värdesaker som jag inte använder regelbundet i ett värdeskåp eller i ett bankfack.

UTOMHUS

- Jag har inte med mig mer pengar än nödvändigt när jag går ut.
- Jag använder gärna kort när jag handlar istället för kontanter.
- Jag lägger aldrig plånboken synlig i kundvagn, rullstol eller rullator.
- Jag bär handväskan med locket inåt – och stängd.
- Jag har inte inköpslistan i plånboken (ju färre tillfällen du behöver ta upp plånboken desto bättre).

De vanligaste åldringsbrotten är fickstöld, väskryckning och stöld i bostad. Med åldringsbrott menas ”stöld utan inbrott där tjuven har utnyttjat den äldres eventuella svaghet eller nedsatt motståndskraft på grund av hög ålder”.

Polisen: Ring **112** om du vill att polisen skall komma omedelbart. Ring **114 14** om du vill rådgöra eller om situationen inte är helt akut.

Dessa telefonnummer gäller över hela landet.

Spärra: Hur gör man för att spärra bankböcker, konton med mera? Dessa rutiner varierar mellan olika banker. Är du osäker – ring polisen, de vet hur det skall gå till.

Brottsofferjouren: Ring 0200-212019.

Det är en förening som kostnadsfritt erbjuder:

- råd och stöd
- hjälp i kontakter med myndigheter och försäkringsbolag
- stöd i samband med rättegång.

Försäkringar: Ta reda på vilket försäkringskydd du har.

Polismyndigheten
i Örebro län

Råd och tips ingår i mappen ”Trygga tillsammans” som togs fram med fakta, råd och tips för äldre i Göteborg under 2005. Detta var i samverkan mellan pensionärsorganisationer, polismyndigheten, Göteborgs stad, Tryggare och mänskligare Göteborg och svenska stöldskyddsforeningen. För ytterligare information www.tryggaremanskligare.goteborg.se

Vissa justeringar har gjorts för spridning i Örebro län.